เรื่องเสร็จที่ ๔๑๐/๒๕๔๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเรียกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการคืนจากเจ้าหน้าที่

กระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๘/๒๖/๑๔ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ดังนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้รับแจ้งจากจังหวัดตรังว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แจ้งให้จังหวัดตรังเรียกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการและวันหยุดราชการจากนายสักรินทร์ มณีสุข นายแพทย์ ๕ เป็นเงิน ๑๗๖,๔๐๐ บาท และนางสุดใจ ศรีเพ็ง (มณีสุข) นายแพทย์ ๕ เป็นเงิน ๑๕๔,๘๐๐ บาท รวมเป็นเงิน๓๓๑,๒๐๐ บาท เนื่องจากข้าราชการทั้งสองรายมิได้ลงลายมือชื่อปฏิบัติงานในเวลาปกติและปฏิบัติงานนอกเวลาราชการในการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลตรัง เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

๒. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเห็นว่านายแพทย์ทั้งสองได้ปฏิบัติหน้าที่รักษาพยาบาลนอกเวลาราชการและวันหยุดจริงเพียงแต่ไม่มีหลักฐานการลงเวลาปฏิบัติราชการจึงไม่เห็นชอบตามที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทักท้วงและได้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังวินิจฉัย

๓. กระทรวงการคลังวินิจฉัยว่านายแพทย์ทั้งสองต้องคืนเงินตามความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและแจ้งให้จังหวัดตรังเรียกเงินคืนจากข้าราชการทั้งสองราย ซึ่งจังหวัดตรังได้แจ้งเรียกเงินคืนจากข้าราชการดังกล่าวแล้ว แต่บุคคลทั้งสองเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจึงได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

๔. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ขอให้อัยการจังหวัดตรังดำเนินคดีแพ่งกับนายสักรินทร์ มณีสุข และนางสุดใจ มณีสุข เพื่อเรียกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการจำนวน ๑๗๖,๔๐๐ บาท และ ๑๕๔,๘๐๐ บาท จากบุคคลดังกล่าวตามลำดับ ตามความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ และกระทรวงการคลังต่อศาลจังหวัดตรัง พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายนับแต่วันผิดนัดจนกว่าจะชำระเสร็จ แต่สำนักงานคดีปกครองสงขลามีหนังสือแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่า สำนักงานอัยการจังหวัดตรังและสำนักงานอัยการเขต ๙ พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีดังกล่าวอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง จึงส่งเรื่องให้สำนักงานคดีปกครองสงขลาพิจารณาดำเนินการ สำนักงานคดีปกครองสงขลาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้เงินแก่หน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๕/ ๔๓๑ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งดังกล่าวถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งหากถึงกำหนดตามคำสั่งแล้ว ผู้กระทำละเมิดไม่ชำระเงินให้ถูกต้องครบถ้วน กระทรวงสาธารณสุขจะต้องมีหนังสือเตือนให้ชำระภายในระยะเวลาที่กำหนด และหากเจ้าหน้าที่นั้นยังไม่ปฏิบัติตามคำเตือนอีก กระทรวงสาธารณสุขก็ชอบที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมาขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่ต้องมีการฟ้องคดีเพื่อให้ศาลมีคำสั่งบังคับอีก นอกจากนี้ มาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนมีกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔ ขณะนี้ได้ล่วงพ้นระยะเวลานั้นแล้ว คดีเป็นอันขาดอายุความฟ้องร้อง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเห็นว่าไม่ควรยื่นฟ้องคดีนี้ แต่ควรใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงขอหารือดังนี้

๑. ตามความเห็นของพนักงานอัยการสำนักงานคดีปกครองสงขลาที่แจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการนั้นถูกต้องหรือไม่ หรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขสามารถฟ้องนายสักรินทร์เพื่อให้คืนเงินดังกล่าวต่อศาลได้

๒. กรณีที่ความเห็นของพนักงานอัยการถูกต้องแล้ว

๒.๑ จังหวัดตรังมีอำนาจทำคำสั่งทางปกครองเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดมาชำระเงินข้างต้นได้หรือไม่ ถ้าจังหวัดตรังไม่มีอำนาจที่จะดำเนินการ แต่ได้เป็นผู้เรียกให้มาชำระเงินถือว่าเป็นการเรียกแทนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ อย่างไร

๒.๒ ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดว่า “วิธีการยึด การอายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” นั้น มีระเบียบกำหนดในรายละเอียดของขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองไว้ดังเช่นคำบังคับของศาลปกครองซึ่งมีระเบียบสำนักงานศาลปกครองว่าด้วยการดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาล พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือไม่ และหากไม่มีระเบียบกำหนดรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองไว้ การที่จะให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลมนั้น มีรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติตลอดจนบุคคลที่รับผิดชอบในการบังคับคดีให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองอย่างไร

๓. ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองนั้น มีกำหนดระยะเวลาของการบังคับไว้หรือไม่ หากมีแล้วได้กำหนดระยะเวลาเท่าใด โดยเริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด และสิ้นสุดลงเมื่อใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและผู้แทนกรมบัญชีกลางแล้วมีความเห็นดังนี้

เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงว่า เรื่องที่กระทรวงสาธารณสุขหารือมานี้ นายสักรินทร์ มณีสุข และนางสุดใจ มณีสุข ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสงขลา และศาลปกครองสงขลาได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๖ ให้เพิกถอนคำสั่งของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและกระทรวงการคลังที่สั่งให้เรียกคืนเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการจากผู้ฟ้องคดีโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและกระทรวงการคลังได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุดแล้ว จึงเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ซึ่งเป็นเรื่องที่กรรมการกฤษฎีกาไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นได้ ตามข้อ ๙ (๑) *ของระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

สำหรับข้อหารือในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครองนั้น คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยให้ความเห็นไว้แล้ว ตามบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (เรื่องเสร็จที่ ๑๘๓/๒๕๔๔) และบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขอหารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครอง (เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕)

ลงชื่อ พรทิพย์ จาละ
(นางสาวพรทิพย์ จาละ)
รองเลขาธิการฯ
รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๔๖

---

* ข้อ ๙ กรรมการกฤษฎีกาจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้
(๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล